

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра освіти та управління навчальним закладом

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА

(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач	Сущенко Тетяна Іванівна
Контактний телефон	+38(066)291-26-56 (viber)
Е-mail:	t.su@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій викладача (щосереди з 11.00 до 13.00), а. 323, головний корпус КПУ (за попередньою домовленістю) <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message , viber

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Педагогічна майстерність» є обов'язковою для аспірантів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Вихідним положенням даної дисципліни є розуміння феномену «педагогічної майстерності» як важливої складової інтегральної професійної компетентності майбутнього доктора філософії, його здатності з мінімальними втратами часу, енергії, матеріальних та фінансових ресурсів виконувати складні завдання з виховання, навчання та розвитку іншої людини в умовах формальної та неформальної освіти.

В даному аспекті традиційний вітчизняний набір складових та компонентів педагогічної майстерності (розроблений ще відомою та пошанованою науковою школою академіка І.Зязюна) поповнюється новими акцентами професії педагогів в різних сферах наявної та потенційної фахової самореалізації (цифровий імідж, Softskills, дослідницькі навички тощо)

Практична цінність отриманих здобувачами знань та компетентностей убачається в здатності кваліфіковано виконувати як типові функції в будь-яких закладах формальної та неформальної освіти на 8-му рівні Національної рамки кваліфікацій, так і з продукуванням нових ідей, запровадження обґрунтованих інновацій.

Курс передбачає отримання здобувачами освіти концептуальних, методологічних та емпіричних установок, які на довгі роки визначатимуть креативний, дослідницький характер їх освітньої, педагогічної або управлінської діяльності.

Здекларованими формальними видами навчальних занять для майбутніх докторів філософії є лекції, практичні заняття та консультації з використанням елементів інноваційних освітніх технологій (інтерактивних, бінарних, квазіпрофесійних, проблемних тощо).

Практичні заняття передбачають активізацію пізнавальної діяльності здобувачів сучасними методами викладання, зокрема використанням андрагогічних установок на врахування життєвого та професійного досвіду майбутніх докторів філософії та вже сформованих конструктивних патернів професійно-педагогічної поведінки.

Самостійна робота слухачів полягає в автономному засвоєнні змісту освіти у зручний спосіб, без обов'язкової участі викладача або тьютора, що виявляється у виконанні індивідуальних завдань, перегляду відеоматеріалів, читання рекомендованої літератури, підготовці до практичних занять або інших позааудиторних форм публічних обговорень. Консультації призначені для роз'яснення аспірантам теоретичних або практичних питань і відбуваються за згодою з викладачем в асинхронній або синхронній формі.

Засвоєння навчального матеріалу та подальше напрацювання необхідних поведінкових, мисленневих та інструментальних патернів відбувається також під час педагогічної практики і перевіряється не тільки у формі усної фахової співбесіди і виконання квазіпрофесійних завдань, а й під час підсумкової практичної демонстрації здобувачами необхідних і достатніх елементів педагогічної техніки, вияву якісних вокальних характеристик мовлення, невербальної поведінки на різних етапах атестаційного процесу, зокрема й під час захисту дисертаційної роботи в спеціалізованій вченій раді.

Семестровий контроль здійснюється у формі заліку після завершення 4 семестру.

Формат навчальної дисципліни

Загальна кількість годин – 90 год., у т. ч. 32 годин аудиторних занять і 58 годин самостійної роботи аспіранта. Кількість кредитів ECTS – 3.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Практ.	
3	90	32	16	-	16	58

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у майбутніх докторів філософії визначених складових інтегральної, загальної та специфічної компетентності в межах спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», змістовою основою яких є набуття знань, умінь, практичних навичок, способів мислення та ціннісних установок, що характеризують здобувача як носія педагогічної майстерності.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з сучасним поглядом на феномен педагогічної майстерності та його роль в управлінні освітніми процесами (модуль 1);
- забезпечити формування на досконалому рівні педагогічної техніки, як базового інструменту майстрів педагогічної справи (модуль 2);
- створити умови для засвоєння педагогічних технологій якісної комунікації та самовдосконалення протягом життя (модуль 3).

Заплановані результати навчання

ОНП пропонує дисципліну «Педагогічна майстерність» як один із обов'язкових інструментів та компонентів досягнення здобувачами 3-го рівня вищої освіти **інтегральної компетентності в спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки**, зокрема таких її складових:

загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК 3. Здатність до ефективного спілкування в міжнародному загальному, науковому і професійному середовищі.

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність до експертної оцінки та надання консультацій з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК 3. Здатність до ефективної науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти (за профілем здобувача).

СК 4. Здатність до управління освітніми процесами (постановка завдань, планування, мотивація, організація, моделювання тощо) на макро- та мікро- рівнях.

СК 5. Здатність та розвинуте бажання безперервного розвитку і самовдосконалення протягом життя

програмні результати навчання:

ПРН 2. Демонструвати здатність до продукування нових ідей

ПРН 3. Демонструвати здатність до ефективного спілкування в міжнародному загальному, науковому і професійному середовищі.

ПРН 4. Демонструвати здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ПРН 5. Демонструвати здатність до експертної оцінки та надання консультацій з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

ПРН 7. Демонструвати здатність до ефективної науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти (за профілем здобувача).

ПРН 8. Демонструвати здатність до управління освітніми процесами (постановка завдань, планування, мотивація, організація, моделювання тощо) на макро- та мікро- рівнях.

ПРН 9. Демонструвати здатність та розвинуте бажання безперервного розвитку і самовдосконалення протягом життя

Остаточне закріплення набутих компетентностей відбувається під час проходження педагогічної практики та використання потенціалу дисципліни в науковій діяльності.

План курсу

Л – кількість лекційних годин

С – кількість годин для самостійної роботи

П – кількість практичних годин

Назва змістових модулів та тема	Л	С	П	Завдання для самостійної роботи
Модуль 1. Педагогічна майстерність та управління освітніми процесами				
Тема 1. Складові педагогічної досконалості	4	8	2	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Тема 2. Стратегії впливу та управління освітніми процесами	2	10	2	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Модуль 2. Педагогічна техніка як базовий інструмент майстрів педагогічної справи				
Тема 1. Зовнішня педагогічна техніка	2	8	2	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Тема 2. Внутрішня педагогічна техніка	2	10	2	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Модуль 3. Майстерність комунікації та самовдосконалення				
Тема 1. Педагогічне спілкування та сервісні Soft skills	4	10	2	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення: 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Тема 2. Самовдосконалення	2	12	6	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та

педагогічної майстерності протягом життя				відеоматеріалу 3. Захист проекту 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Усього	16	58	16	

Форми контролю та критерії оцінювання

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність» використовуються підсумковий семестровий та поточний контроль.

Поточний контроль – здійснюється на практичних заняттях шляхом включеного спостереження викладачів за навчальною, навчально-професійною, квазіпрофесійною діяльністю здобувачів, під час якої фіксується ступінь вияву визначених компетентностей або їх складових. Зокрема це стосується інтенсивності та якості участі здобувачів в обговоренні питань, що стосуються сфери його наукових та освітньо-педагогічних інтересів, демонстрації ними власного авторитета, креативності, самодостатності, критичності мислення, доброчесності й відданості своїй справі, користуючись уніфікованими критеріями оцінювання (далі в таблиці «Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС).

За змістом, процедура контролю включає латентну перевірку ступеня засвоєння аспірантом навчального матеріалу, який охоплює тему лекційного та практичного заняття, але має особистісно зорієнтований, прозорий, фасилітуючий і коректний характер.

Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі захисту індивідуального проекту, що пов'язує наукову роботу здобувача з дисципліною шляхом визначення ступеня досягнення майбутнім доктором філософії запланованих результатів навчання, а саме складових інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей.

Для підсумкового оцінювання слухачів використовуються, як правило, останні практичні заняття, під час яких захищається індивідуальний проект (реферат), сутність якого полягає у демонстрації екстраполяції здобутих результатів навчання в практику науково-дослідної та професійної діяльності здобувача. При цьому, викладач обговорює підсумкову оцінку, надаючи факти та аргументи щодо ступеню сформованості визначених в дисципліні компетентностей у здобувача, зокрема знань, умінь, практичних навичок, ціннісних установок та способів мислення.

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватися політики доброчесності. У разі наявності плагіату або фальсифікації в будь-яких видах робіт здобувача він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі. У разі повторного плагіату або фальсифікації в будь-яких видах робіт здобувача він відраховується.

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS. До нарахованих протягом семестру балів додаються результати підсумкового семестрового контролю.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Змістові модулі	Види контролю	Максимальний бал
Змістовий модуль 1		24
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 1	12

	Оцінка проявлених компетентностей по темі 2	12
Змістовий модуль 2		24
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 1	12
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 2	12
Змістовий модуль 3		24
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 1	12
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 2	12
Захист проєкту	Експертна оцінка	28
Підсумкова оцінка		100

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Залік
90-100	A	Відмінно. Здобувач виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання та продукувати нові ідеї. Без допомоги науково-педагогічних працівників знаходить і аналізує необхідну інформацію, вміє її використовувати для вирішення практичних завдань, в тому числі й у нестандартних ситуаціях, переконливо та авторитетно аргументує думки, демонструє необхідні ціннісні установки, способи мислення та здібності	зараховано
82-89	B	Добре. Здобувач вільно володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність виконувати складні завдання в межах предметної галузі дисципліни з несуттєвими помилками, рефлексивно виправляючи їх. Виявляє помірну ініціативність та інноваційність, достатній ступінь самостійності під час обговорення та критичного аналізу навчального контенту, має сформовані ціннісні установки на його використання в подальшому у професійній діяльності та науковому дослідженні	зараховано
75-81	C	Добре. Здобувач добре володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою науково-педагогічних працівників, загалом самостійно застосовує теоретичний контент на практиці, контролює власну діяльність, виправляє помилки, з-поміж яких є суттєві. Здобувач добирає аргументи для підтвердження власних гіпотетичних думок, але робить це не завжди переконливо та авторитетно, що свідчить про відсутність особистої впевненості в їх істинності або проблемах в ціннісно-мотиваційній сфері	
67-74	D	Задовільно. Здобувач здатен відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння	зараховано

		основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний контент, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих. Здобувач рідко демонструє наявність власного бачення з питань, що відносяться до предметної області дисципліни, не виявляє авторитетності й інноваційності під час обговорення, має невисокий ступінь самостійності в прогнозах на способи вирішення типових завдань професійної діяльності. Взагалі здобувач характеризується неостаточним усвідомленням сенсу навчального матеріалу для себе як педагога, а також для його майбутніх потенційних клієнтів, врахування потреб яких забезпечується даною дисципліною	
60-66	E	Задовільно. Здобувач володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, але значну частину його відтворює репродуктивно, без застосування переважаючої кількості власних ідей та експертних думок. Демонструє відсутність стійкої авторитетної інноваційної позиції, а висунуті аргументи не завжди є самостійними. Здобувач не завжди здатен вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери дисципліни з колегами або науковою спільнотою, має нечіткі ціннісні орієнтації, низький інтерес до використання отриманих знань під час подальшої професійно-педагогічної та наукової діяльності	
35-59	FX	Незадовільно. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, демонструє низку авторитетності, відсутність інтересу до дисципліни та можливості використання її предметного змісту в своїй професійно-педагогічній та науково-педагогічній діяльності	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно. Здобувач володіє матеріалом дисципліни лише на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, демонструє відсутність зацікавленості у її вивченні або не усвідомлює її соціального та професійного значення	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність: підручник. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ: СПД Богданова, 2008. 376 с.

2. Теслюк В. М., Лузан П. Г., Шовкун Л. М. Основи педагогічної майстерності: навч. посіб, Київ: ДАККіМ, 2010. 240 с.

3. Професійно-управлінська культура викладача – ознака його успішної педагогічної діяльності // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол. : Т.І. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2017. Вип. № 56-57 (109–110). С. 400–408.

4. Психологічні особливості реалізації особистісно орієнтованого педагогічного процесу // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах :

зб. наук. пр. / [редкол.: Т. І. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2017. Вип. 53(106). С. 316–324

Допоміжна

5. Барабаш Ю. Г., Позінкевич Р. О. Педагогічна майстерність: теоретичні й навчально-методичні основи: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк: РВВ "Вежа" Волинського держ. ун-ту ім. Л.Українки, 2006. 472 с.

6. Кайдалова Л. Г. та ін. Педагогічна майстерність викладача: навч. посібник Харков: Видавництво НФаУ, 2009. 139 с.

7. Ковальчук В. І. Розвиток педагогічної майстерності майстрів виробничого навчання ПТНЗ у післядипломній освіті (теоретико-методичний аспект): монографія. Запоріжжя: ТОВ "ЛПІС" ЛТД, 2014. 396 с.

8. Титова Н. М. Теоретико-методичні основи психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання: монографія /за ред. М. С. Корця. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 351 с.